

Formand Dorthe Winthers skriftlige beretning

Endnu et travlt år er til ende med megen fokus på de små øer – se blot på Oves, Lises og min oversigt over møder og læs med herunder.

Som opfølgning på repræsentantskabsmødets drøftelse om, hvordan vi får mere debat på vores generalforsamling, besluttede bestyrelsen, at formandens beretning i år som et forsøg vil være todelt – en skriftlig, som er den du sidder med her, og en mundtlig, som jeg holder på selve generalforsamlingen. På generalforsamlingen er man selvfølgelig også velkommen til også at spørge til den skriftlige beretning.

Begge beretninger udsendes efterfølgende til beboerforeninger og ø-repræsentanter og lægges på vores hjemmeside.

EVALUERING AF GODS- OG PASSAGERTAKSTNEDSÆTTELSE - NY LOVÆNDRING 2019

Efter pres fra bl.a. Sammenslutningen af Danske Småøer igangsatte økonomi – og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille en tidlig evaluering af tilskudsordningerne til nedsættelse af færgetakster for godstransport og personbefordring.

Evalueringsrapporten opstillede på baggrund af de opdaterede trafik- og omsætningstal 3 forskellige varianter af fordelingen af tilskudsmidler – både inden for godstilskuddet og inden for passagertilskuddet.

I evalueringsrapporten konstateres det, at godstilskuddet måske kan fordeles anderledes, men da det ofte varierer en del hvor meget gods, der overføres fra år til år (f.eks. afhængigt af byggeaktivitet), må man formode, at det udlignes over nogle år – derfor forventes det også, at fordelingen af godstakstilskuddet forbliver uændret.

Mht. passagertilskuddet bakker vi til fulde op om den målsætning, som økonomi og indenrigsministeren bekendtgjorde i 2016: "I 2019 skal et fuldt landevejsprincip være implementeret".

Men de ekstra 5,3 mio. kr., som finansloven for 2019 tilfører på baggrund af evalueringsrapporten, gør altså desværre ikke, at vi når i mål, så der er stadig noget at arbejde på, hvis alle øer skal nå i mål med landevejsprincippet.

Med den nye lovændring fremsat på baggrund af evalueringen og vedtaget i april bliver det muligt også at bruge tilskuddene til passagertakstnedsættelser i højsæsonen på de 27 små øer, som er medlem af Sammenslutningen af Danske Småøer, men fortsat kun i 46 uger om året samlet set.

Vi har i Sammenslutningen af Danske Småøer sammen med Mandø Fællesråd i de sidste par år arbejdet på at få Mandø med i godstilskudsordningen, for godt nok har Mandø ingen færge, men de har alligevel ekstra omkostninger til transport af gods.

Og sørme om det ikke lykkedes! Fra 2019 får Esbjerg kommune øremærkede midler, som skal bruges til nedsættelse af godstaksterne for mandøboerne. Vi glæder os til at høre, hvordan det bliver udmøntet til gavn for mandøboerne.

UDVALGET FOR LANDDISTRIKTER OG ØER

Igennem året har vi rejst en række sager overfor vores udvalg - Udvalget for Landdistrikter og Øer, og som sædvanlig er der god lydhørhed uanset partifarve. Som oftest stilles vores spørgsmål videre til relevante ministre, og måske får vi nok af og til 'en sludder for en sladder', men så er der kun at gøre, som Henning Hyllested sagde på vores repræsentantskabsmøde: I skal bare blive ved - og det gør vi så.

En god tradition, som vi håber det nye udvalg også tager op, er den årlige ø-tur. I indeværende periode har vi besøgt Fejø, Femø og Askø. En stor tak til jer øboere, der tager sig tid til at vise politikerne rundt og fortælle om jeres glæder og udfordringer - det ved jeg, at de er rigtig glade for.

Vi må dog nok erkende, at Folketinget har ventet på det valg, der netop er udskrevet. Det opleves i al fald, som om politikerne har været i 'valg-mode' adskillige måneder. Så vi glæder os til at få gang i arbejdet igen.

BOSÆTNING OG BOLIGER

Fra 1. september 2018 – 1. maj 2020 kører vi i samarbejde med LAG Småøerne bosætningsprojektet Nye Naboer – Mere Ø-liv.

For tredje år i træk stiger det samlede befolkningstal på de små øer. Omkring halvdelen af vores 27 øer oplever fremgang eller status quo i befolkningstallet. Den stigende interesse betyder, at der er en øget efterspørgsel på boliger – især lejeboliger.

Vi er nødt til i det kommende år at finde nye veje til at skaffe flere boliger på småøerne – både leje og eje – og tænke anderledes både i forhold til planlov og strandbeskyttelse og i forhold til finansiering - for hvis der ikke er nogen steder at bo – ja så er det så som så med nye tilflyttere.

STRANDBESKYTTELSESLINJEN

Også i det forgange år har der været fokus på de manglende udviklingsmuligheder, nogle øer har, fordi en stor del af deres areal er beliggende i strandbeskyttelseslinjen. På trods af at det i år glædeligvis er lykkedes en ansøger på Orø at få medhold i sin en klage over Kystdirektoratets afslag, får vi flere henvendelser især koncentreret fra få øer - om, at det næsten er umuligt at lave udvikling pga. en rigid administration af strandbeskyttelseslinjen og der ud over en langtrukken sagsbehandling.

Vi vil meget gerne høre om andre eksempler på afslag eller tilladelser til projekter indenfor strandbeskyttelseslinjen – store som små. Det er vigtigt for os at kunne vise, at problemet er bredt funderet på småøerne. Samtidig må vi bede en ny regering se på tolkningen af den dispensationsmulighed, som er indskrevet i vejledningen til strandbeskyttelseslinjen.

FRILUFTSRÅDET OG DET BLÅ NETVÆRK

Sammenslutningen af Danske Småøer er medlem af Friluftsrådet og lige pt. betyder det, at man på småøerne inden for hver kommune kan udpege ét medlem til den lokale kreds af Friluftsrådet. Der er en ny struktur på vej – pt. på forsøgsbasis i 3 kredse – men mere om det, når det bliver aktuelt.

Der ud over er jeg medlem af 'Det blå Netværk', som Friluftsrådet har nedsat, hvor der er særlig fokus på rekreative aktiviteter på havet.

Netop nu drøfter vi i Det blå Netværk Danmarks første Havplan, som skal planlægge for aktiviteter til havs – bl.a. offshore-energiudvinding, skibsfart, fiskeri, akvakultur, havminedrift og miljøbeskyttelse frem imod 2030. Havplanen skal skabe større sikkerhed for maritime virksomheder, og der er tydeligvis især fokus på vækst.

EU har meldt ud, at der også i en sådan havplan kan planlægges for rekreative aktiviteter, men desværre har den danske stat besluttet, at det skal vi ikke i Danmark.

Formålet med arbejdet omkr. havplanen i Det blå Netværk er at få gjort politikerne opmærksomme på, at havet benyttes af rigtig mange mennesker til rekreative aktiviteter, som også skaber vækst i form af f.eks. turisme.

Planen udarbejdes af Søfartsstyrelsen og kommer formentlig i høring i vinteren 2019/2020. Planen skal træde i kraft 2021.

ESIN OG DET NORDISKE SAMARBEJDE

Årsmødet i den europæiske små-ø-organisation ESIN foregik i Bruxelles. Formålet var at synliggøre de små øer i EU og samtidig sætte fokus på EU's kommende landdistriktsprogram 2021-27. Økonomien til EU's landdistriktsprogram er udfordret af bl.a. Brexit og en række nye østeuropæiske landes indtræden i EU.

Vi benyttede årsmødet til at mødes med en række danske MEP'er og forsøgte at få dem til at påvirke kommissionen, således at der blev afsat mere end minimumsandelen på 5 % til Leader (LAG).

Ellers foregår bestyrelsessamarbejdet i ESIN mestendels på Zoom (en slags Skype) på engelsk. Det er ikke uproblematisk rent sprogligt, når 11 lande, hvor af størstedelen ikke har engelsk som modersmål, skal holde bestyrelsesmøde på den måde. I disse år er der meget fokus på energi - også fra EU's side.

Vi har sammen med de svenske og finske ø-organisationer arbejdet på at etablere et nordisk ungdomssamarbejde og har ansøgt og fået tilsagn om tilskud fra NordPlus.

EKSTERNE SAMARBEJDSPARTNERE

LAG Småøerne

En af vores vigtigste eksterne samarbejdspartnere er LAG Småøerne. Vi arbejder bl.a. sammen om vores bosætningsprojekt, og vi holder et årligt fælles bestyrelsesseminar for at give vores bestyrelser nye kompetencer, ny viden og mulighed for at udveksle erfaringer. Vi tager på fælles ø-ture (siden sidste generalforsamling har vi været på Venø, Aarø og Tunø) for at fortælle om vores foreninger, vi har inviteret LAG Småøerne med på vores ø-ture med Erhvervsstyrelsen, deles om en stand på Folkemødet, og i det daglige sparrer vi om dette og hint.

LAG Småøerne fordeler midler fra både Landdistriktsprogrammet og Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet (FLAG) til de 27 små øer. Det er midler, der gør en forskel og er med til at udvikle øerne.

Derfor har vi også i Ø-sammenslutningen prioriteret højt at arbejde for at sikre, at LAG også i den næste periode fra 2021 – 2027 bliver en del af det danske Landdistriktsprogram, og i særdeleshed at småøerne fortsat har deres egen LAG med egen koordinator.

Småøernes Færgeselskaber

Småøernes Færgeselskaber, der i år kunne fejre deres 30 års jubilæum, er 'barn' af Ø-sammenslutningen og derfor har Ø-sammenslutningens formand en fast plads i bestyrelsen. Foreningens medlemmer er overfartsledere og redere i småø-færgerne og genvejsfærger. Foreningens arbejdsområder er alt, hvad der vedrører færgerne, og de arbejder for, at vi på de små færger får regler, der er tilpasset de små ø-færger og ikke er underlagt forhold, som om vi sejler kæmpestore færger i internationalt farvand.

Der ud over har vi et meget fint samarbejde med foreningen om de forskellige politiske tiltag, der kommer omkring færger.

Færgesekretariatet

Færgesekretariatet er en sammenslutning af de 18 kommuner, som har færger til småøer. Sekretariatet har til huse på Ærø. Vi har et fint samarbejde med sekretariatet om bl.a. landevejsprincippet, brugerundersøgelser blandt øboere, og færgesekretariatet deltager i det fælles småø-telt på Folkemødet på Bornholm.

Landdistrikternes Fællesråd

Da Landdistrikternes Fællesråd overtog Ø-passet i februar 2018, dannedes 'Partnerskab for dansk Ø-turisme for at styrke Ø-passet og Ø-turismen.

Sammenslutningen af Danske Småøer deltager i dette partnerskab sammen med en række andre organisationer (Danske Rederier, Færgesekretariatet, De Samvirkende Købmænd, Food Organisation of Denmark (FOOD) Dansk Erhverv og Landdistrikternes Fællesråd)

FOOD

Gennem vores Mål og Resultatplan blev vi af Erhvervsstyrelsen opfordret til at mødes med FOOD. FOOD er en non-profit organisation, der i 2010 startede som et samarbejde mellem private virksomheder og det offentlige Danmark. De arbejder for at gøre danskerne og omverdenen opmærksomme på den udvikling, der sker på madfronten i Danmark og Norden.

Vores samarbejde med FOOD har betydet, at et af deres arbejdsområder 'Rejseholdet' er blevet tilbudt til ø-spisesteder. En dygtig kok kommer ud og giver ny inspiration, kompetencer og viden ny viden til at udvikle virksomhed og menu, og hjælper ejeren med at inddrage lokale råvarer og hæve kvaliteten af spiseoplevelsen hos gæsterne. De ø-spisesteder, som har deltaget i dette projekt, har været ovenud begejstret over initiativet

FOOD er også en del af Madens Folkemøde og på sigt kan vores samarbejde betyde, at ø-produkter kan få en plads her.

Jeg glæder mig til at se jer alle til generalforsamlingsweekend på Sejerø og til en god og debatrig generalforsamling lørdag formiddag.

På gensyn

Dorthe Winther